

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ayçiçek ve ayçiçek yağının üretimi, ülkemiz ekonomisi ve toplum sağlığı için stratejik önem taşımaktadır.

Ülkemizde yağlık ayçiçeği en fazla Trakya-Marmara Bölgesinde (% 47,2); Tekirdağ (% 17,8), Edirne (% 14,9), Kırklareli (% 11,4) illerinde üretilmekte olup, bu illeri sırasıyla Adana (% 6,6) , Çorum (% 3,9), Tokat (% 3,4), Aksaray (% 2,9), Amasya (% 2,3) ve Eskişehir (% 2,1) illeri takip etmektedir. Marmara-Trakya Bölgesini, % 29,2 ile Orta Anadolu Bölgesi takip etmektedir. Geriye kalan ülkemiz ayçiçeği üretiminin % 12'si Karadeniz, % 8,7 si Akdeniz ve % 2,8'i Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde gerçekleştirilmektedir.

Dünyada ayçiçeği yağını en çok kullanan ülkelerden biri de Türkiye'dir. Ülkemizde ayçiçeği yağı tüketimi yıllık yaklaşık olarak 900 bin tondur. Ancak yerli üretimden elde edilen ayçiçeği yağı yıllık yaklaşık olarak 400-450 bin ton olmaktadır.

Ortaya çıkan bu açık ithalatla karşılanmaktadır. Bu nedenle ayçiçeği, ülkemizin önemli ithal kalemlerinden biri olup, Türkiye, Avrupa Birliği'nden sonra en büyük ithalatçı ülke konumundadır.

2013 yılında 710.843 ton tohum, 625.849 ton ayçiçeği yağı ithalatı, 2014 yılında ise 556.909 ton tohum, 812.401 ton ayçiçeği yağı ithalatı yapılmıştır. Ülkemizin iklim ve toprak özellikleri dikkate alındığında, yağlı tohumlu bitkilerin üretimi bakımından büyük bir potansiyele sahip olmasına rağmen yağ ihtiyacımızı karşılayacak düzeyde üretim gerçekleştirilememektedir.

Türkiye yağlık ayçiçeği tohumu ithalatının yaklaşık yarısını Bulgaristan'dan, diğer bölümün büyük bir kısmını ise Ukrayna, Romanya, Rusya ve Moldova'dan, ayçiçeği yağı ithalatının yine yaklaşık yarısını Ukrayna'dan, diğer bölümün büyük bir kısmını ise Rusya, Arjantin, Romanya ve Bulgaristan'dan yapmaktadır. Tohum ithalatında Bulgaristan, ham yağ ithalatında ise Ukrayna yaklaşık % 50 pay almaktadır.

Türkiye'nin ayçiçeği potansiyel üretim alanı 1.450.000 ha'dır. Ancak bu potansiyel üretim alanının yaklaşık 650.000 ha'dan yararlanılmaktadır. Aradaki oluşan 800.000 ha'lık alana ayçiçeği ekilir ve ortalama olarak da verim 170 kg/da olur ise ayçiçeğinde yıllık 1.450.000 ton üretim değerine ulaşılabilecek böylece de ülkemizin ithalat ile karşılanan bitkisel yağ açığı karşılanmış olacaktır.

Ayçiçeği üretimiyle ilgili istikrarlı bir planlamanın yapılmaması, mevcut üretim potansiyelinden yeterince yararlanılmamasına, bunun sonucunda ayçiçeği yağı açığının artmasına ve sanayinin dışarıya bağımlılığının fazlalaşmasına neden olmaktadır.

Yağlı tohumlardaki üretim maliyetlerinin yüksek olması nedeniyle dış pazar fiyatlarıyla rekabet edememesi, birim alandaki getirisinin düşük olması sebebiyle, yetiştirildikleri bölgelerdeki alternatif ürünlerle rekabet edememesi, dünya ham yağ fiyatlarının Türkiye'ye göre daha düşük olması, ürün planlamasının ve yağlı tohum üretimin artırılmasına yönelik politikaların etkin olamaması, Türkiye'de yağlı tohum üretiminin yeterli olmayışının nedenleri olarak sıralanabilmektedir. Yıllardan beri bu üretim açığını kapatabilecek bir çözüm bulunamamıştır. Bu durum, ithalata bağımlı bitkisel yağ sektörümüzü, dünya pazarındaki dalgalanmalara karşı kırılgan kılmaktadır.

Tüm bu nedenlerden dolayı, ayçiçeği ithalatının yerine yurtiçi üretimin artırılması için neler yapılması gerektiği ve ayçiçek üreticisinin sorunlarının belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, içtüzüğün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Aydın Ustakpınar
Adana

Elif Doğan Torkun
Adana

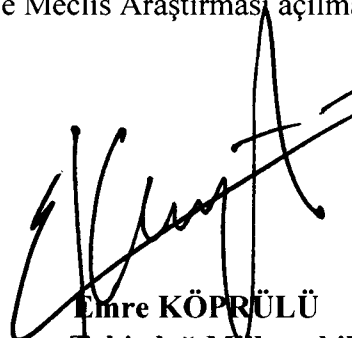
Markan Narta
Manisa

Kadim Durmaz
Tokat

Hakkı Koc
ANKARA

MURAT BAKAN
Nasoskan

Mehmet Göktaş
Gaziantep

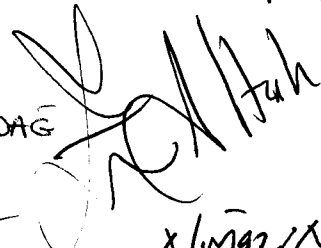

Emre KÖPRÜLÜ
Tekirdağ Milletvekili
TBMM Başkanlık Divan Üyesi

Haluk Pekşen
Trabzon

Lale Karabıyık
Bursa

Mustafa Çam
Kırıkkale

İsmail Akh
Kırıkkale

Gülşah
Kırıkkale

..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

[illegible]